Z ČESKÝCH VLASTÍ.

V Praze jest 6 českých škol měšťanských úplných a 1 neúplná (pouze pro hochy) se 63 třídami, 37 českých škol obecných s 237 třídami, 1 německá škola měšťanská s 8 třídami, 8 německých obecných škol se 48 třídami a konečně 4 české soukromné s 12 třídami, 13 německých soukromých se 77 třídami a 2 utrakvistické obecné školy soukromé s 12 třídami, úhrnem tedy 53 škol národních a 19 soukromých. Tyto poslední (soukromné) školy navštěvovalo a sice české 422 českých dětí, německé pak 1585 německých, 1060 českých a 8 dětí jiného mateřského jazyka. Soukromé tyto školy jsou a sice všechny 4 české katolické, německé pak a utrakvistické skládají se z 10 židovských, 1 evangelické augsburského vyznání a 4 pro dítky různého vyznání. Ze 422 dětí české soukromé školy navštěvujících bylo 407 náboženství katolického, 7 židovského, 2 evangelického vyznání helvetského, soukromé školy německé navštěvovalo 1925 dětí náboženství katolického, 533 židovského, 181 evangelického augsburského vyznání a 14 evangelického vyznaní helvetského. Dětí ve věku školou povinném bylo ve školním roce 1894—95 v Praze napočteno 25.904.

Nastavený obr. Druhý den lidové pouti ve Hvězdě, pondělí 26. července byl v pravdě slavností lidovou. Komedie, panoramata, mometní fotografie a zvěřince byly oblehány davy obecenstva, které ve stínu Obory stavilo modrý pondělek, nebo ušlechtileji řečeno "pěknou hodinku." Hlavní atrakcí zůstávala budova, skrývající "amerického obra" Jacatana, který nerozuměje slova česky, výmluvným impresariem před budovou zval na podívanou a ku zvláštnímu athletickému zápasu. Obr držel v ruce visitku a komu by se podařila mu ji vyrvati, měl dostati cenu dvacet zlatých. Z davu, jenž se proudem hrnul do boudy, nikdo se neodvažoval vejíti v potyčku s kolohnátem, jenž měře přes dva metry, velebně stál před obdivovateli, nemluvil, nehýbal se a jen stále držel v ruce visitku. Křik impresaria se stával stále vyzývavějším. Tu náhle zastavil se před boudou jakysi velikán, složité postavy, který zaslechnuv impresariovo vyzvání k boji, projevil ochotu, že zápas podnikne. Na tento projev stichla chlubná slova vyvolávače a tento mžiknutím oka zmizel za oponou. To dodalo velikánu odvahy, i zaplativ vstupné s velikým zástupem lidstva vnikl do boudy, postavil se před obra a vyhrnuv si rukávy, chystal se ku zápasu o 20 zl. a o visitku. S obrem stala se však nápadná změna. Spatřiv konkurenta, zbledl a náhle si počal stěžovati, že "jej bolí ruka." Když Amerikán za žádnou cenu nechtěl se dáti do boje, byl hledán impresario, aby českému tesaři Jos. Čádkovi z Řep zaplatil ujednanou cenu, po vyvolávači však jako by se země slehla. Tu vřava mezi obecenstvem dostoupila nejvyšší míry. Několik siláků vyvleklo obra z boudy a tu, když se pozorovalo, jak špatně chodí, přišel rozzuřený dav na to, že neobyčejná výše obrova má základ ve vysokých botách, které byly vycpány. Obr stál v nich na špičkách. Jakmile se přišlo na tento podvod, byl obr odvlečen do lesa a tu měl býti z oněch bot zut. Za ohromného lomozu činěny k tomu přípravy. V tom dostavila se na místo policie a rozzuřený dav rozehnala. Obr s velikánem vedeni na to na policejní strážnici, kde se zjistilo, že americký obr Jucatan pochází z Nuslí a jmenuje se Josef Maceška. Po zjištění jména byl zbankrotovaný obr propuštěn a vítěz nad ním, který za obyčejných poměrů jej o několik centimetrů převyšoval, byl poukázán na pořad práva civilního.

Pamětní deska Karla st. ze Žerotína. V Brandýse nad Orlicí, kde před 30 lety obětavostí ctitelů Jana Amosa Komenského postaven a za velkého účastenství československého národa odhalen byl pomník tohoto velikána 17. století, nyní sestavil se výbor pro odhalení pamětní desky jeho vřelému ochránci, tehdejšímu maj. "Brandejského zboží," naší chlouběKarlu staršímu ze Žerotína. Pamětní deska má býti odhalena ku konci měsíce srpna aneb na začátku měsíce září v Brandýse nad Orlicí na domě, kde se narodil a dlel osvícený Žerotín.

Přejet na dráze. Ve čtvrtek 15. července stalo se na nádraží ve Veselí politování hodné neštěstí, které by si bylo vyžádalo málem tři lidské životy. Ku vlaku, jedoucímu k Vídni, připojen měl býti vůz vlaku budějovického, kterou práci provésti měl reservní parní stroj. V okamžiku, když tento jel po nádraží, pro vozy na nádraží stojící, přecházeli toto 3 průvodčí vlaku, jedoucího stroje nepozorujíce a vkročili na koleje, po kterých jel. Ač pozdě již seznali nebezpečí, podařilo se přece dvěma, že uskočili stranou a zachránili se. Třetí, Jan Ptáček, chycen byl tendrem stroje, sražen k zemi, přejet a okamžitě usmrčen. Vlečen byl, nežli neštěstí zpozorováno a stroj zastaven asi 18 metrů daleko. Neštěstí zvýšeno tím, že Ptáček byl otcem 4 nedospělých dítek.

Vzdal se mandátu. Pan JUDr. hrabě Václav Kounic, oznámil předákům svého volebního okresu listem datovaným ve Vysoké u Příbrami dne 8. července, že se vzdává mandátu pro poslaneckou sněmovnu říšské rady za skupinu venkovských obcí okresů karlínského, vinohradského atd.

Tragický skon učitele. Ve čtvrtek 15. července asi k 11. hodině dopolední vypravil se mladší učitel štěpánovský pan František Vepřek v průvodu nadučitele Loutockého a učitele Patáka k řece Moravě poblíž splavu hynkovského, aby se tu vykoupali. Nešťastnou náhodou dostal se pan Vepřek až na pokraj hráze a byv stržen proudem pod splav, počal, ač dobrým byl plavcem, okamžitě tonouti. Pan Loutocký vida svého kollegu v nebezpečí života, nerozmýšlel se dlouho a s nasazením vlastního života vrhl se za tonoucím, aby jej, možno-li ještě, od smrti vysvobodil. Avšak odvážlivost tuto byl by málem zaplatil vlastním životem; se smrtí zápasící kollega uchopil ho totiž s takovou silou za ruku, že nemoha více plavati byl by najisto zároveň s ním utonul, kdyby se mu nebylo podařilo vymknouti se z hrozného objetí kollegova. Ačkoliv přítomní okamžitě nasadili všemožné úsilí, aby nešťastného mladíka zachránili, přece utonul před zraky četných upřímných svých přátel.

Zemětřesení v Lublani. Zemětřesení, kterým bylo město dne 15. července postiženo, bylo skoro tak silné, jako osudné zemětřesení v r. 1895. Bylo však kratší a nemělo takový rozsah, pročež nezpůsobilo tolik pohromy, jako před dvěma roky. Ani tentokráte však nezůstala skoro žádná budova v nešťastném městě nepoškozena. I budovy, které v posledních dvou letech byly v Lublani nově vystavěny, byly poškozeny. Z veřejných budov byly poškozeny zejmena museum, národní dům, kasino a kostel tím, že dostaly trhliny a pukliny. Na kostele byly sochy a kříže posunuty a v mnohých domech musí se byty vykliditi a mnohá stavení musí se zbořiti. V několika stech bytů dostaly stěny a stropy trhliny; v mnohých domech i slabší zdi se zbořily. Dle zpráv okresního hejtmanství pozorováno zemětřesení v Radolci, Krani, Kamníku, Liliji, Novém Městě a Postojně, avšak několik minut po lublaňském a bylo také slabší. Z venkova neoznamují se škody. V Lublani porouchána většina domů po levém břehu Lublanice. Na starých budovách rozstoupily se většinou trhliny z r. 1895, avšak také nové domy jsou potrhány v příčkách a na stropech. Malta a štuk všude opadaly. Nárazy šly od jihu k severo-východu nebo od jiho-západu k severo-východu.

Krupobití na venkově. Z Kolína nad Lab. oznamováno dne 22. července: Dnes, ve středu, o ½7. hod. večer rozzuřila se nad krajinou kolínskou velmi prudká bouře, spojená s ukrutným krupobitím. Bouře táhla se od Radboře a Pašinky směrem ke Konárovicům. Kroupy, zvící holubího vejce, roztříštily v Kolíně nesmírné množství oken. Na Zálabí, kde nedávné krupobití způsobilo veliké škody, dnešní krupobití vše, co dříve netknuto zůstalo, zničilo.

Střední Amerika.

Vzhledem k nynějšímu hnutí kolonisačnímu znovu otištěno.)

Dle vlastního poznání pro "Pokrok Západu" psal v roce 1895 Frant. Šauer.

Pokračování.

Do dolů Santa Cruz veškery plodiny přiváženy jsou ze Spoj. Států. Že nesnadná a vzdálená doprava tyto náramně zdražuje, vysvítá z toho, že sud mouky, za kterýž se platilo v New Orleans $5.50, stojí zde $22. Zdražení tomu dopomáhají také mnoho obchodníci, kteřížto vedou obchod s průměrným ziskem 60 procent ze sta. Zboží lékárnické nese zde 160 procent. V středním a západním Honduras ponejvíce obchody vlastní Francouzové, v části východní pak Angličané. Kreolové jsou zde majitely kořalečních závodů.

V dobách, když ještě Honduras náležel vládě španělské, dobývalo se zlato na více místech a taktéž s lepším úspěchem a cestujeme-li v horách, tu spatřujeme leckde zasypanou štolu, známky to zlatachtivých Španělů. Teprvé nyní začíná si vládní administrace hleděti více hornictví, kteréž celých šest desítiletí zanedbávala a vyslala za tím účelem výzkumnou komisi do okresu Gracias, kdež, podle úsudku znalců, zlatá ložiska ve značných rozměrech nacházeti se mají. V tomto okresu zakoupili dva z mých cestujících společníků každý asi 300 akrů pozemku. Pozemky jsou zde laciné a ve východních okresích možno každému tuším 80 akrů zcela zdarma zabrati. Okres Gracias, jakož i sousední Comayagua a Pegucigalpa, přináležejí k západní části Honduras a jsou zdravou svou polohou pro Evropany dosti spůsobilé, tvoříce protivu části východní.

Myslím, že nenajdeme jiné země na zeměkouli, kde by byl tak strašlivý kontrast v přírodě, jako v malém Honduras. Kdežto na východě začíná zimní období již na začátku října a trvá do vánoc, ve kterémžto měsíci při úplném bezvětří denně třebas dvacetkráte prší, v části západní pravidelně objevuje se v měsících lednu a únoru, jevíc se častými prudkými větry a někdy i lehkým sněžením. Zajisté velký to rozdíl, považíme-li, že republika Honduras jest as 180 až 250 anglických mil široká a že tyto zjevy přírodní nenalézáme ani snad v horách 8000 až 10,000 stop vysokých, ale na planinách místy 1500 nad hladinou moře se vyvyšujících. Při břehu východním začasté dusné vedro nedá lidem spáti, kdežto zde, nazvíce v okresu Pegucigalpa, mohou zcela snadně těžkou pokrývku upotřebiti, ano, stane se mnohdy, že musí přes celou noc oheň udržovati. Pro oheň mají utvořená zvláštní, staročeským krbům se podobající místa, v nichž se vaří. Naše kamna, až na řídké výminky v hlavních městech, jsou tu neznáma a mnozí z tuzemců nemají ani představu, jak vlastně kamna vypadají.

Zřízení domácnosti domorodců jest proti našim taktéž sto roků pozadu. Patříme-li na kterýkoliv kus jejich nábytku, zdá se nám tento primitivností svou vypadati z dob šestnáctého století. Jako ve všem, jsou i v životě pospolitém, společenském neb veřejném velmi obmezeni. Řádného manželství a morality, vyjma u Evropanů a té málo inteligence, mezi nimi nestává. Obyvatelstvo líbuje sobě ve svobodné lásce. Pobyvše mezi sebou co muž a žena po kolik let, rozcházejí se, aby ten neb druhý člen některého smrtelníka láskou svou oblažil. Mají-li mezi sebou dítky, připadají z pravidla chlapci otcům, matce pak děvčata. Jest vskutku hádankou, že ani kněží, ani úřadové nehledí tomu zabrániti. Sám nynější president Francesco de Bogran, potomek to jakési francouzské rodiny, pochází prý z takového manželství.

Život společenský nad pospolitý mnoho nevyniká. Dívce dobrého tonu největší radost působí projížďka na koni a dívka třídy obecné (profanum oulge) spokojí se s odpočinkem na rohožce a hrstí cukrátek. Mužové oddáni jsou pití lihovin, karbanu, divokému tanci a za nadaného gentlemana jest tam považován, kdo trochu na citeru neb housle hráti a fantastické národní písně zpívati umí. Politiky lid obecný si mnoho nevšímá, nechaje se úplně ovládati několika pletichářům, kteří otěže vlády ve svých rukou drží.

Obyvatelé střední Ameriky jsou většinou lidé slabí, malého vzrůstu, což jednak podnebí, jednak rychlé žití vinno jest. Očekával jsem při příchodu svém, že naleznu zde krásné pohlaví dokonalé antické krásy, avšak zlomyslná máti příroda v rozmaru svém odepřela jim i toho statku pozemského co spříbuznělým sestrám na Elbru ve svrchované míře udělila. Ba žena některá jest zde zjevem přímo odporným. V jednom ohledu však zasluhují naší úcty a to jest, že v celé zemi nestává žádných prostitučních domů, ani hlavního města nevyjímaje.

Hlavní a sídelní město republiky Honduras, Pegucigalpa, odvozuje jméno své od indiánského kmene Pegucigalpy, kteříž již v dávném šerověku zde a v nynějším San Salvador přebýval. Kdy město původ svůj vzalo, jest neznámo. Od Evropanů objeveno bylo za časů Vasco Nunez de Balboa, kteříž to 12 let po Kolumbovi u Panamské převlaky přistál a od domorodců jsa poučen, tuto přešel a objevil Tichý oceán, a s hordami svými do města se dostal a je dle původního obyvatelstva nazval. Město leží ve zdravé, 1800 stop nad mořem vznášející se krajině a přítomně čítá 16,000 obyvatelů. Novější část města stavěna jest v pravidelných čtvercích a vyniká několika znamenitějšími budovami, z nichž hlavně palác presidenta neblahé paměti J. De Soto, jenž oko cizincovo poutá. Jest vskutku neuvěřitelno, jaká korrupce v administraci tohoto presidenta vládla. Pan J. De Soto, který byl před presidenturou svou chudým jako kostelní myš a advokaturou se živil, po vypršení svého úřadování nesl si čtyři miliony, částku to na chudobné příjmy této malé země zajisté ohromnou.

Dále nachází se tu chrám Jakuba z Compostely, v gothickém slohu vystavený, pýcha to zbožného obyvatelstva Pegucigalpského. Vkročíme-li do vnitř a pozorujeme-li to fanatické počínání přítomných věřících, bezděky se nám vloudí myšlénka, jak malý rozdíl jest mezi těmito a starými Indiány, kteříž před mnoha sty lety dle pověsti v těch samých místech boha svého Tezkatlipoka vzývali a jemu obětě přinášeli. Mezi důležité stavby patří také mincovna, která svým čistým renaisančním slohem a krásnou fagádou pravou ozdobou města jest. Budova tato vystavena byla teprvé před dvěma roky, neboť až do té doby republika Honduras neměla žádného úvěru, jsouc úplně odkázána na cizí měnu. Mimo toho jsou tu střední školy, nemocnice, kavárna a několik klášterů.

Nemalé důležitosti dodávají městu také prostranná tržiště, kteráž za pobytu mého v Pegucigalpa nejraději jsem navštěvoval. Trhy začínají obyčejně večer, trvajíce pozdě přes půlnoc a rozmanitostí svou daleko trhy evropské předčí. Vidíme tady obchodníky, zpěváky, hudebníky, kejklíře, hádače, herny atd. a cizinec vida tu směsici, z obdivu ani nevychází. Zvláštní zálibě obecenstva těší se ženy, jež sedíce na zemi, prodávají horký punč. Jejich diškantový hlásek, "ponci", "ponci", volající, přehluší i nejhlučnější vřavu mužů, okolo heren panující, a vskutku jest zvláštní odvahy k tomu zapotřebí, asi půl hodiny v jejich sousedství se nalézati.

V Pegacigalpa hodlali společníci moji ze Soustátí přezimovati a mně nezbývalo, než s nimi se rozloučiti, an úmyslem mým bylo, přes Comayagua a Puerto Cortez do Aspinwall a odtud do Limy se dostati. Žel však, že nemoc má byla příčinou návratu do Spoj. Států.

Dokončení budoucně.

Při věnování se v letě rozličným sportům můžete sobě snadno utržiti vyražení. Když použijete olej sv. Jakuba, budete v brzku vyhojení. Hojí rychle a trvale.

Navštívíte Omahu?

Jestli ano, neopomeňte zastaviti se uprostřed Prahy u starého známého

J. Ondráčka,

1332 jižní 13. ul.

On má pro vás vždy nejlepší Omažský lágr importované kořalky a vína všeho druhu jakož i dobré doutníky. Moje importovaná gránská jest jediná toho druhu ve městě.

Zastavte se u mně a přesvědčte se. Ir!

1897 High Grade **Bicycles**

pro muže, ženy, dívky a hochy; úplný výběr za nejnižší ceny.

$100	"Oakwood"	za $45.00
$85	"Arlington"	za $37.50
$65	"	za $25.00
$20	bicykl	za $10.75

$75 "Maywood", nejjednodušší, nejsilnější bicykl na zemi, $32.00. Kola zaručena a zašlou se na C.O.D. k prohlédnutí. Penize žádné napřed. Kupujte přímo od vyrabitelů. Ušetříte tím procenta jednatelům. Velký illustrovaný katalog zdarma. Adresujte:

Cash Buyer's Union, 162 W. Van Buren, St.
TIB T31--1r. **B. 256, Chicago, Ill.**

Čechové!

Jedete-li do staré vlasti, račte sobě zapamatovati, že cestující a jich kufry hned po přistání parolodě dopravují se po železnici BEZPLATNĚ až do města Bremen. Chcete-li sobě uspořiti zbytečných vydání nesvěřujte po přistání lodě nikomu tickety a kufry, nýbrž posečkejte s tím až dojedete do města Bremen a pak teprve odevzdejte své tickety a kufry jediné české firmě:

Kareš & Stotzký

V BREMEN,

29 - Bahnhofstrasse - 29

byste se svými kufry bezpečně do domova dopraveni býti mohli. 23-6m